

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.
Concure, inserțiuni și taxe de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Școala diecezană civilă de fete din Arad.

Folosim cu plăcere prilejul binevenit și publicăm la acest loc scrisoarea oficioasă a Preasfinției Sale d-lui episcop diecezan Ioan I. Papp, prin care invită reprezentanța și inteligența clericală și mireană a diecezei la sfințirea noului stabiliment de adăpostire al școlii diecezane de fete cu internat, care stabiliment, întărit cu ziduri ca și o cetate, e împodobit ca și o mireasă de nuntă, este obiectul admirației generale.

Textul scrisorii de invitație sună precum urmează:

Nr. 4951/1913.

P. T. Domnule!

Ne servește spre deosebită bucurie a Vă aduce la plăcuta cunoștință, că lucrările de zidire și de ajustare a noului edificiu de adăpostire a școlii noastre diecezane civile de fete cu internat, au ajuns la stadiul de încheiere astfel, că acest edificiu se poate predă destinațiunii sale culturale.

Ajunși cu ajutorul lui D-zeu la acest stadiu mult dorit, **ziua sfințirii** acestui focal de cultură superioară a fiicei neamului nostru am satorit-o pe Dumineca din **25 August (7 Sept.) a. c.** cu observarea, că în ziua următoare se vor începe prelegerile pentru anul școlastic 1913/1914 în noul stabiliment.

Actul sfințirii ca atare fiind împreunat cu rugăciuni de mulțumită și de cereri la tronul părintelui ceresc, se poate îndeplini — precum se știe, — în cerc mai larg ori mai restrâns, deci și cu solemnitate mai mare ori mai mică.

Considerând însă, că prin acest act se aduce la îndeplinire o dorință atât de des accentuată în ședințele consistorului și ale sinodului nostru eparhial, și se satisface unei trebuințe atât de mult simțite și des ventilate și în ziaristica noastră; considerând, că acest așezământ are să fie pentru acum și viitor până la cele mai îndepărtate veacuri nu numai isvorul viu de lumină, deci de cultură și vieță

creștinească a fiicelor neamului nostru, ci și sanctuarul de conservare și alimentare, de desvoltare și întărire a celor mai scumpe cleno-dii moștenite de noi din moși strămoși, adică a limbei și a credinței noastre strămoșești, urmează de sine, că actul sfințirii și predării destinațiunii sale a acestui Sion, nu este un lucru de toate zilele, ci este un moment de o însemnătate mai rară și de bucurie deosebită pentru întreg neamul nostru și deosebi pentru noi fiii eparhiei Aradului.

Privit astfel lucrul, precum nici că s'ar putea altcum, cred de potrivit momentul pentru a da expresiune dorinței și trebuinței, ca actului sfințirii și predării destinațiunii sale a acestui așezământ cultural al diecezei noastre, să-i dăm toată atențiunea cuvenită astfel, ca ziua de 25 Aug. (7 Sept. a. c.) să o ridicăm la rangul uneia dintre celea mai frumoase și alese sărbători culturale naționale din viața și activitatea diecezei noastre și aceasta nu numai pentru manifestarea bucuriei, de care trebuie să se inspire toată suflarea românească, ci pentruca și prin aceasta să dovedim, că și noi în tocmai, ca alte neamuri, cu cari ne-a așezat Dumnezeu pe acest pământ al patriei comune, nouă mult iubite, ținem mult la așezămintele noastre culturale preste tot, și astfel și la cultura fiicei neamului nostru românesc.

De aceea nu numai în buna credință, ci și în convingerea firmă, că aceasta este și dorința obștei noastre, îndeosebi a reprezentanților eparhiei noastre, deodată cu notificarea terminului satorit pentru sfințirea și predarea destinațiunii sale a acestui așezământ cultural diecezan, folosesc cu plăcere prilejul și prin aceasta invit și rog pe toți părinții protopresbiteri și administratori protopresbiterali, pe toți D-nii deputați sinodali și asesori consistoriali și toată inteligența clericală și mireană din dieceză, să nu cruțe jertfa și osteneala împreunată cu drumul, ci ca fii devotați ai bisericii, să participe la acest act de însemnătate rară în viața și activitatea diecezei noastre arădane și astfel să facă deplină bucuria prăznuirii.

Totodată rog pe toți în genere și pe fiecare în special, să se intereseze cu toată căl-

dura inimii de împopularea acestei școli și astfel fiecare în cercul cunoștinței sale să recomande acest institut familiilor și astfel părinților, cari au fete de etatea recerută și vor să le deie educațiune în școale române civile de caracter confesional, cum este și școala noastră din Arad, carea întrunește toate condițiunile de instrucțiune și educațiune, ce le oferă ori-care altă școală similară și pe lângă aceea, că aceasta școală cu internatul ei se instalează acum în edificiu cu totul nou, în edificiu, care prin exteriorul lui impunătoriu dominează toată împrejurimea, este provăzut cu parafulger, cu sale de învățământ și cu dormitoare spațioase, vederoase și înalte, cu lumină electrică, apaduct, încălzire centrală și care peste tot fiind astfel zidit, încât eschide orice curent dăunăcios sănătății, — mai are și acel avantaj rar în felul său, că în curtea școlii și a internatului mai are și sală de gimnastică și capelă. Edificiul are curte și grădină spațioasă, a cărei teritor este îngrădit cu zid de piatră la înălțime de 2 metri și jum. și este încunjurat de toate părțile cu grădini sădite cu vie, cu arbori și cu pomi, deci ferit fiind și de pravul și de miasmele străzilor de prin orașe, întrunește cele mai avantajoase și mai bune condițiuni igienice astfel, că mamelor îngrijorate de sănătatea fiicelor lor, le tinde toate garanțele posibile, că scumpul lor odor se va reîntoarce la timpul său la sânul mamei în deplină vigoare trupească și vioiciune sufletească.

După cari renoindu-mi cuvintele de invitare și rugarea de interesare călduroasă în scopul împopulării acestui așezământ cultural diecezan, vă implor dela prevedință dar și binecuvântare cerească încheiând cu dorința: *să ne vedem cu bine* la praznicul cultural național al diecezei noastre arădane din 25 August (7 Sept.) a. c.

Arad, la 6/19 August 1913.

de binevoitor

Joan J. Rapp m. p.
episcopul Aradului.

Nr. 271. M.

Concurs.

Pentru șase burse (stipendii) vacante de câte 1000 coroane din fundațiunea Trandafil, — anume: patru din arhidieceză, una din dieceza Aradului și una din dieceza Caransebeș, — se publică concurs cu termin până la 12/25 august a. c.

Cererile de concurs sunt a se instrui

a) Cu estras din matricula botezaților, pe pe care să fie indusă adeverința din partea pa-

rohului local ori a protopresbiterului, că concurentul aparține și acum bisericii gr. or. române din mitropolie.

b) Cu certificat — atestat — de sărăcie dela antistia comunală, vidimat și de parohul local ori de protopresbiterul concernent, despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi.

c) Cu testimoniul școlastic din anul trecut școlar cu nota generală eminent, conform dispozițiilor actului fundațional.

Cererile sunt a se adresa și trimite Consistorului Mitropolitan gr. or. român în Sibiiu — Nagyszeben — până la terminul fixat.

Sibiiu, 19 iulie (1 august) 1913.

Consistorul Mitropolitan.

Predică

la Adormirea Născătoarei de Dumnezeu.

.... Doamne, au nu socotești, că soru-mea singură pe mine m'a lăsat să slujesc, ci zi ei, ca să-mi ajute. Și răspunzând Isus i-a zis ei: Marto, te grijești și spre multe te silești, un lucru îți trebuiește, iară Maria partea cea bună și-a ales, care nu se va lua dela dânsa. (Luca 10, 39—42).

Iubiți ascultători!

Nu pot trece ziua de astăzi, ca să nu scot la iveală frumseța sf. evanghelii, ce se rostește în bisericile noastre. Dar nu numai cu frumseța învățaturii se caracterizează această sf. evanghelie ci și prin profunditatea moralei ei. Isus Hristos în vorbirile sale, totdeauna ne învață, și orice cuvânt al Său e o învățatură. El folosește tot prilejul, ca să ne îndrepteze pe căile cele adevărate. Astfel dă el un îndemn la viață adevărat creștinească și prin sf. evanghelie de azi, carea spune, că mergând Isus în un sat, — satul Vitania, — Marta îl chemă în casa sa. Marta avea o soră, Maria. În timp ce Marta vede de cele ale casei, Maria stând lângă Isus, îi ascultă învățăturile. Când Marta să tânguie cătră Isus, că Maria a lăsat-o singură, Isus zice: „Marto, spre multe te silești, un lucru îți trebuiește, iară Maria partea cea bună și-a ales, care nu se va lua dela dânsa“.

Aici vedem donă surori, — ambele iubitoare de Dumnezeu. Ambele se bucură de venirea lui Isus în casa lor. Căm să nu se bucure cineva, când Domnul Isus se pogoară în casa lor. Deci e naturală străduința Martei, ca să-și facă în rând cele ale casei. Domnul Isus s'a pogorât în casa lor. Una a crezut, că făcând cele ale casei în rând, așa primește mai bine pe Isus, iar alta ascultându-i cuvintele. În Marta și în Maria deci, putem noi vedea, două feluri de oameni, două lumi. — Marta reprezintă lumea, care crede că prin formele externe se preamărește Dumnezeu, iar Maria e reprezentată lunei adevărate creștine. Două contrase isbitoare Marta în nizuința ei, nici nu-și mai aduce aminte, că Isus învață în casa lor și că învățăturile lui

sunt mai presus decât orice nizuință a ei. E astfel de cuprinsă în grija externă, că-și uită de partea sufletului. Pe de altă parte Maria, astfel e de pătrunsă de divinele învățături, că nici nu se mai gândește la gri-jile externe și de aici tânguirea Martei: „Doamne au nu socotești, că soru-mea singură m'a lăsat să slujesc...“ Unde ne trebuie mai frumoasă asemănare între materialism și idealism? Unde mai convingătoare paralelă între viețuirea trupească și morală? Marta e reprezentanta acelor, cari cred că îndeplinesc litera legii, au făcut de ajuns. Adecă ea reprezintă lumea de azi. Aproape tot ce este în lumea de azi nu e altceva decât formă. De formă să roagă unul sau altul lui Dzeu, — căci așa le-au învățat părinții; de formă veniți la biserică, — căci așa v'ați obicinuit, formă e în tot chipul vostru de viețuire. Într'atâta a-ți ajuns dedați numai forma externă, de vă puteți întrece cu farizeii din veacurile prime. Rar de tot dacă găsim vr'unul, căruia fața să-i exprime ceea ce are pe suflet, sau de tot, care să traducă în faptă, ceea ce vorbește, — bine înțeles un lucru bun, — și de tot rar, care desbrăcându-se de cele ce-l încunjură să viețuiască numai o viețuire spirituală.

Un filosof în vechime a căutat, ziua la amiazi cu lămpașul, un om, care să fie „om“, dar nu l-a aflat, azi când ar vedea lumea, — de sigur, nici nu ar cuteza să se ocupe de o așa muncă. Azi găsim formalismul sec desvoltat în toate nuanțele. Și mai ales, aici la noi, — iubiți credincioși — acest formalism trebuie să pună pe gânduri pe orice om. Aproape totul faceți, ce ar cere legea dela un creștin bun, dar dacă examinăm, că vă gândiți la ceea ce faceți, vedem, că faceți aceasta cași un mehanism. De unde provine aceasta? Din neglijența preoților, — lucru care totdeauna se aruncă în cărca lor, din partea unora și altora? Nu, ci din spiritul tot mai antibisericesc, ce să lățește între voi, și din sufletele voastre, cari sunt acomodate primirii acestui spirit. Insași baza morală a voastră dacă putem vorbi de aceasta, — e șubredă, căci părinții își învață copiii la petulanță, îi învață a se ruga, — fără cevaș înțeles, câteva rugăciuni, vezi Doamne, așa zice legea. Nu aveți aceea bază morală, care de când copilul e mic, pretinde a i-se da idei clare și conducătoare despre Dumnezeu, se sâdește *nu frica* ci dragostea în inima lui. Părinții adecă voi, nu a-ți educat copii. Aceștia vin neciopliți pe mâna învățătorului, care se nizuiește, — dar puțin rod dă pomul, acărui rădăcină e atăcată de viermi. Din mâna învățătorului ajunge în mâna preotului și iată turma ce trebuie păstorită. Nimenea nu trebuie să se subtragă de a conduce turma, și nici nu se subtrage nici un preot, dar apoi nici nimenea nu-i arunce acuza, că vina stricării poporului e el. Fiecare dintre noi știe, că are de lucru cu oamenii și buni și răi, fiecare știe că va întâmpina greutăți și nu se așteaptă la o cărare de aur fără spini.

Omul vine, cu idealismul cel mai curat, cu gândul cel mai bun între voi, — dar, voi, poporul, — vecinic acel popor, care cu câteva zile înainte de a zice lui Hristos: „restigniți-l, restigniți-l, — cântase, osana fiul David, — zic, poporul, cel deapurarea cărtitor, stânjenește activitatea desinteresată. Nu vedeți voi, câte lucruri bune, s'ar putea face în armonie cu voi? Dar de ce v'ați uitat de D-zeu? De ce nu cunoașteți sârbătoare? De ce desfrânarea se tradează tot mai mult în inimile voastre? iar patima beției vă aruncă pământurile în mâni streine? De ce să succedeză ani slabi și potopuri de ape, pe pământ? Voi rămâneți

tot pe lângă păcătoșenia voastră, voi vă înglodați în păcatele voastre. Dar pentru D-zeu, nu vă gândiți ce faceți? Sunteți părinți. Vă știți datoria. Vă păziți copiii de tot felul de fapte contrare învățaturii lui D-zeu. Când îi auziți suduind, — nu faceți, cum vă i-e obiceiul, că promovați această datină, răzând și admirându-vă copilul, că ce știe el. Ii dedați de mici să vă cinstească, căci atunci vă cade bine și vouă iar dacă făcând așa, — copiii ajungând părinți, își vor crește la rândul lor, iar astfel copii lor. Și vedeți așa să lucră după poruncile divine, așa se reformează lumea stricată. Au vouă nu vă place, când copilul vă cinstește? Ce mângâiere mai mare poate avea un părinte, decât atunci, când fiind bătrân sau bolnav, îl îngrijește fiul său.

Un rege bogat a întrebat odată pe un înțelept, care este cel mai fericit om de pe lume? El credea, că-l va numi pe dânsul, fiindcă eră bogat. Înțeleptul însă spuse: mi-aduc aminte de doi fii, Cleobis și Bitone, cari singuri își duceau într'o căruță pe mama lor bolnavă, ca să se închine în casa Domnului.

Poate fi pentru părinți o mai mare mângâiere decât aceasta?!

Dar ce vedem noi azi? Copilul abia așteaptă, ca să moară părinții, să moștenească averea. Și nu sunt numai cazuri izolate, unde copilul grijește de părinții neputincioși. Știți doară, că un tată poate ține pe 7 copii, iar 7 copii nu pot ține pe un tată. Dar iarăși revin și-mi zic în mine, de unde să dați voi creștere copiilor — nevoind și zăcând totdeauna în păcate? De unde, când voi nu vreți să faceți deosebire între bine și rău?! De unde, când, — făcând și voi ca Marta, — credeți, că ați făcut totul?! Cel puțin Marta a făcut, ce a făcut, în bună credință, dar voi știți, că nu lucrați bine, ceea ce faceți și totuși nu vă îndreptați. Căutați ca îndreptarea aceasta, — care totdeauna vi-s'a cerut, — s'o faceți odată. Nu vă costă nimic decât o voință tare de a face voia lui D-zeu. Și cel puțin atunci, vă așteaptă o viață fericită dincolo de mormânt, iar aici pe pământ o mângâiere adevărată.

Făcând așa, faceți lucru plăcut naintea lui D-zeu, căruia se cuvine, toată cinstea, mărirea și închinăciunea, în veci vecilor. Amin.

Murani la 7/20 august 1913.

Nicolae Ilișiu
preot.

Convocare.

P. T. membrii ordinari, fondatori și ajutători ai reuniunii inv. gr. or. români din protopresbiteratul B. Comloșului, sunt invitați a lua parte la adunarea generală a despărțământului, care se va ține duminică în 7 septembrie (25 august) 1913 în comuna Nerău (Nyerő), cu următorul program:

1. Participarea la serviciul D-zeesc.
2. Deschiderea adunării.
3. Constatarea prezențelor.
4. Salutarea oaspeților.
5. Raportul comisariatului consistorial despre examene.
6. Raportul despre activitatea comitetului, a casarului și a bibliotecarului.
7. Alegerea comisiunilor pentru cenzurarea rapoartelor.

8. Prelegeri practice din Geografie vor ține următorii învățători: Ludovic Cioban la clasa III. Teodor Bucurescu la clasa IV. Iuliu Magdu din Istoria patriei.

9. Eventuale disertații.
10. Critica asupra prelegerilor practice.
11. Alegerea cassarului pe restul timpului.
12. Propuneri și interpelări.
13. Defigerea locului proximei adunări.
14. Inchiderea adunării.

Nerău în 8/21 august 1913.

Petru Băran
președinte.

CRONICA.

Dela „Societatea pentru fond de teatru român” primim următoarele rânduri:

Pentru casierii „comitetelor filiale”.

In nr. 5 al „Revistei teatrale” se va publica lista membrilor, cari și-au plătit taxele anuale, etc. Neavând până acuma lista completă a acelor, cari au plătit, știind chiar că unii domni casieri au depus sume de bani (cotizații) pe la băncile din localitățile respective, fără ca să ne încunostințeze despre aceasta (de aici și neprimirea „Revistei teatrale”) — rugăm cu insistență pe toți casierii noștri de pe la „comitetele filiale” să ne trimită în timpul cel mai scurt posibil (mult în două săptămâni de astăzi începând) lista acelor, cari au plătit taxele, ca să o putem publica în nr. 5, care apare de adunarea generală din septembrie st. n. (Căransebeș).

Incunostințările să se adreseze secretarului nostru literar: Dr. Horia Petra-Petrescu, Brașov (Brassó) Târgul grâului 4.

— 18/VIII. 1913 Brașov.

Comitetul societății.

Mulțămită publică. Marele mecenat, Escelenția Sa Domnul Vasilie Stroescu, a binevoit a ne da un ajutor de 2000 cor. adică două mii coroane, pentru edificarea a două sale de învățământ și o locuință pentru învățator, care ajutor ne-a venit în timpul cel mai potrivit, când pe lângă spesele mari și grele de suportat cu edificarea acestor sale de învățământ, ne mai întâmpină lipsele și trebuințele pentru existență, așa că din toate părțile ne-a luat griji mari în urma înghețului venit în noaptea de 1/14 iunie a. c., când nea înghețat toate plantele și poamele, iară ce a mai rămas în urma ploilor multe și neîntrerupte, a putrezit tot, așa că poporul de multele lipse și cerințe eră desperat văzând atâta sărăcie și neajunsuri. Prin acest dar, ne spus de mult s'a ușorat și mângaiat poporul de aici, pentru ce și pe aceasta cale venim ai mulțumi marelui mecenat, rugând pe Dumnezeu să-i lungiască firul vieții cu deplină sănătate și putere de viață înmulțindu-i avutul său. B. Criștior la 6/19 august 1913. Andreiu Popa preș. com. paroh. Ioan Boc episcop.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Alexandru Papp din Bocszeg (Bocság), se escrie concurs cu următoarele venite: 1. Una sesiune parohială cu drept de pășune. 2. Stolele legale. Din acestea venite alegând capelan va beneficia jumătate și va plăti dările publice după beneficiul său. Alegândul va prevedea fără altă remunerațiune catehizarea elevilor dela școala noastră din loc. Casă parohială nu este. Parohia este

de cl. I-a deci dela recurenți se recere cvalificația prescrișă prin concluzul de sub Nr. 84/910 II. 1, a sinodului eparhial. Recursele ajustate și adresate comitetului parohial din Bocság se vor înainta în termin de 30 de zile la Of. protopopeșc al Ienopolei (Borosjenő) iar recurenții vor avea să se prezinte în s. biserică spre a-și arată desteritatea în cele oratorice și rituale.

Din ședința comitetului parohial din Bocsig, ținută la 16/29 iunie 1913.

Ispas Bob
v. preș. som.

Ioan Popa
notar.

În conțelegere cu: Ioan Georgia ppresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc cantoral dela școala gr. or. rom. din O. Hodisiu (Káptalanhodos) protopopiatul Tinca cu termin de alegere pe ziua 14/27 septembrie 1913 pe lângă următorul salariu: 1. Bani gata 600 cor. dela comuna bisericască. 2. Cvarțir acomodat. 3. Pentru conferință 10 cor. pentru scripturistică 10 cor. 4. Ajutorul de stat pentru întregire și pentru care cererile sunt prezentate.

Alesul va fi îndatorat să provadă strana, și să învețe școlarii în cântări.

Reflectanții recursele lor ajustate conform regulamentului au să le subștearnă protopopului concernent, și să se prezenteze în atare Duminecă ori sărbătoare în biserică din Hodis O. pentru a-și arată desteritatea în cele rituale.

Dat în ședința comitetului parohial din O. Hodisiu ținută la 2/15 august 1913.

Ioan Andrei
președinte.

Aurel Marian
notar.

Cu invoirea mea N. Rocsin ppresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului vacant de învățator la școala noastră confesională ortodoxă orientală din Bichiș (Békés) se publică concurs cu termin de recurgere până la 30 august (12 septembrie) a. c.

Venitele împreunate sunt: salariu începător de 1200 cor. plătit în rate trilunare anticipative, 2. cvarțir corespunzător, 3. pentru curățirea salei de învățământ și prevederea cu apă de beut 50 cor., 4. pentru participare la conferință 20 cor., 5. scripturistică 20 cor. Învățătorul ales e obligat a prevedea cantoralul în sfânta biserică, 6. de încălzirea salei de învățământ și va îngriji parohia.

Reflectanții au să-și subștearnă recursele ajustate cu documente originale a) estras de botez din matricula bisericii și estras de naștere din matricula civilă, b) diplomă de învățator, c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela antistia comunei natale a recurentului, d) atestat despre serviciul de până aci a recurentului. Recursul astfel ajustat și adresat comitetului parohial din Bichiș este a se subșterne în terminul concursual Prea Onoratului Domn Dr. Demetriu Barbu protopop în Chișineu.

Se observe că acei recurenți cari vor fi în stare a conduce și cor bisericesc vor fi preferiți.

Bichiș din ședința comitetului parohial dela 7/20 martie 1913.

Alexiu Popovici
preot, preș. com. par.

În conțelegere cu: Dr. Dimitrie Barbu protopresbiter, inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala conf. gr. or. rom. din **Balinț**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Bani în număr 360 cor.
2. 4 jugăre pământ arător, în preț de 120 cor.
3. Ajutor dela stat (pe care comuna nu-l garantează) 600 cor.
4. Lemne pentru școală și învățător 148 cor. 80 fil.
5. Pentru conferință 10 cor.
6. Pentru scripturistică 10 cor.
7. Dela înmormântări, unde va fi poftit câte 1 cor.
8. Locuință liberă, constătătoare din 2 chilii, bucătărie și cămară, apoi supraedificate și grădină lângă școală.

Dările publice după pământ le plătește învățătorul.

Alesul, fără altă remunerație, va presta și service cantonale, în și afară de biserică; va instrui pe școlari cântările bisericesti și'n dumineci și sărbători și va conduce la s. biserică și-i va supraveghea.

Reflecții sunt poftiți să-și adreseze petițiile, instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiterial gr. or. rom. din **Balinț**, (Belenceze, Temes megye) și într'o duminică ori într'o sărbătoare să se prezinte în s. biserică din **Balinț**, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a vacantului post învățătoresc dela școala gr. or. rom. din **Gepiu** (Gyapju), comit. Bihor ppiatul **Tinca** cu termen de **30 zile** dela prima publicare, pe lângă următoarea dotațiune:

1. Salar fundamental dela comuna bisericască 1000 coroane.
2. Venitele cantonale 200 cor.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Cvarțir acomodat, pentru conferință dacă va participa prejunctură și diurne. Celce va ști instrui și conduce cor vocal va fi preferit.

Se notifică că rugarea comunei bisericesti pentru ajutor de stat la întregirea salariului conform legii școl. din 1913 e pusă în curgere, dar dacă aceea ar fi respinsă comuna bisericască nu e în stare să presteze salariul în senzul legii din 1913.

Reflecții rugările lor ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial au să le subștearnă subscrisului protopop concerninte, iar pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale are să se prezenteze în biserică din **Gepiu** în atare duminică ori sărbătoare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *N. Rocsin* protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc cantoral dela școala confesională gr. or. rom. din **F. Bator** protopresbiteratul **Tinca** cu termen de **30 de zile** dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune: 1. În bani gata 200 cor.; 2. pământ arător 7 1192/1200 jughere compute în 400 cor.; 3. 6²/₃ competență de imaș în valoare de 160 cor.; 4. pentru conferință 15 cor.; 5. cvartir acomodat; 6. Stolele îndatinate câte una coroană din caz în caz; 7. ajutorul dela stat. Alesul va fi îndatorat să provadă strana, să conducă pruncii la biserică, să învețe atât pe cei de toate zilele cât și pe cei de repetiție cântările și răspunsurile

liturgice, alesul dacă va forma și conduce cor pe 4 voci cu tinerimea va fi remunerat la au cu 100 cor.

Reflecții, recursele lor ajustate conform regulamentului să le subștearnă subscrisului protopresbiter, având să se prezinte în vre-o duminică ori sărbătoare în biserică din **F. Bator** pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *N. Rocsin* protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci-cantonale dela școala gr. or. rom. elem. din **Sârbi** (Szerb) protopresbiteratul **Halmagiului** se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Bani gata din cassa culturală 424 cor.
2. 2¹/₂ jugh. pământ a cărui venit anual s'a evaluat la 80 cor.
3. Venite cantonale (stole) socotite în 60 cor.
4. Lemne focali, din cari este a se încălzi și școala în preț de 96 cor.
5. Salarul învățătoresc s'a întregit conform art. XXVII 1907 prin ajutorul de stat ce a fost în curgere prin ord. minist. Nr. 141525/1910, deci și conform art. XVI 1913 se consideră de asigurat.
6. Spese de conferințe învăț. 20 cor.
7. Scripturistica 5 cor.
8. Locuință în natură.

Se obsearvă, că dările publice după pământ și dotația inv. are să le solvească învățătorul. Alegândul învățător e deobligat să conducă strana în biserică, să catehizeze elevii și să-i conducă regulat la biserică.

Recurenții sunt poftiți ca recursele lor adresate comitetului parohial din **Sârbi** să le subștearnă pe calea oficiului protopresb. gr. or. rom. al **Halmagiului** (Nagyhalmagy) în terminul susindicat, având a le ajusta cu următoarele documente în original: a) extras de botez din matricula bis. eventual și din cea civilă, b) diploma învățătorescă, c) atestat de apartinență ille-töségi bizonyítvány), d) atestate despre eventualele servicii prestate până acum ca învăț., e) declarație că și-a făcut ori nu stagiul militar (când servește anul de voluntar?)

Totodată sunt poftiți reflecții să se prezenteze în vre-o duminică ori sărbătoare și biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscuți și poporului.

Comitetul paroh. din Sârbi.

În conțelegere cu *Cornel Lazar* ppresbiter insp. școl.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de **clasa a III** din **Teeș** (Tesfalu), protopresbiteratul **Belințului**, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. 30 jughere catastrale pământ, parte arător, parte fânea;
2. Eventuala întregire a dotațiunii din partea statului, pe care nici comuna, nici superioritatea nu o garantează;
3. Stolele legale;
4. De locuință se va îngriji alesul;
5. După venitele beneficiate, alesul va suportă dările publice.

Alesul va fi îndatorat a catehiza atât în școala confesională, cât și în cea comunală din loc, fără altă remunerație.

Petițiile concursuale au să fie adresate către comitetul parohial din Teeș și înaintate pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț (Belencze, Temes-megy); iar reflectanții au să se prezinte în s. biserică, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale și omiletice.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim. Sârb* protopresbiter.

—□—

2—3

In conformitate cu rezoluțiunea Vener. Consistor diecezan Nr. 2005/1913 dd. 2/15 maiu a. c. se publică concurs pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu drept de succesiune sistemizat pe lângă veteranul paroh deficient Liuba Nestorovicu din **Sârcia română** (Száracsatelek) protopresbiteratul B. Comloșului, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesiune parohială de 30 jughere pământ arător de clasa primă și 3 jughere pășune.

2. Stola legală și birul legal.

3. Alegândul capelan va beneficia din toate aceste venituri parohiale jumătate, având a suporta toate dările publice după venitul beneficiat de dânsul și e îndatorat a catehiza fără drept de remunerațiune la școlile confesionale române din loc.

Parohia fiind de clasa I (primă) dela recurenți să recere evalueațiunea determinată prin concluzul Vener. Sinod eparhial de sub Nr. 84 II a din 1910, adecă opt clase gimnaziale, examen de maturitate și evalueațiune de clasa primă.

Recursele adresate comitetului parohial din Sârcia română sunt a se trimite în termen legal Prea Onor. Domn protopresbiter Mihai Păcățian în Nagykomlos (B. Comloș) com. Torontal.

Concurenții, după prealabila incunoștințare a protopresbiterului concernent, au a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Sârcia română spre a-și arăta desteritatea în oratorie, în cele rituale și în cântarea bisericească.

Száracsatelek (Sârcia română) din ședința comitetului parohial ținută în 24 martie (6 aprilie) 1913.

Lazar Rotar
preș. com. par.

Ioan Rotar
not. com. par.

In conțelegere cu: *Mihai Păcățian* protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul din **Suștra**, tractul Belințului, decretat pe baza înaltei rezoluții consistoriale de sub Nr. 3066/1910, se escrie concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesia parohială de 31 jughere, pământ arător;

2. $\frac{1}{4}$ jugăr intravilan fără casă parohială și $\frac{1}{4}$ jugăr estravilan;

3. Jumătate din stola legală.

4. Eventuala întregire dela stat, pe care însă nici comuna bisericească, nici superioritatea bisericească nu o garantează.

Alesul va avea să supoarte dările publice după toate aceste venituri. De asemenea e dator să catehizeze fără altă remunerație.

Fiind parohia de clasa a II-a, dela reflectanți se cere evalueațiunea prescrisă pentru această clasă.

Petițiile concursuale, adresate comitetului parohial, sunt a se trimite, în termenul concursual, oficiului protopresbiterial gr. or. rom. din Belinț (Belencze,

Temes-megy); iar reflectanții, într'o duminică, ori într'o sârbătoare, să se prezinte în sfta biserică din Suștra, spre a-și arăta desteritatea în oratorie, în cele rituale și în cântarea bisericească.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru ocuparea alor două posturi de învățători legate cu cantoratul în **Biharkristyor** (Cristior) se deschide concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Școlile sunt separate una de alta, și se află una în Cristiorul de jos; iară ceialaltă în Cristiorul de sus-țiarină.

Salarul constă la școala din Cristiorul de jos în a) bani gata 570 coroane; b) din venitele cantorali 40 cor. de tot 610 cor.

La școala din Cristiorul de sus-țiarină, a) bani gata 592 coroane; b) din venitele cantorali 40 coroane de tot 632 coroane. Banii ce se dau gata se repartiază pe credincioșii ce aparțin și la una și la alta școală.

Pentru conferințe și la una și la alta școală se repartiază 20 cor. Curățitul și încălzitul saletor de învățământ dela ambele școli cade în sarcina comunei bisericești.

Întregirea salarelor se cere dela stat.

Salele de învățământ sunt edificate de nou. Locuința și la una și la alta școală stă din 2 chilii padimentate, câte o culină și câte o cămară.

Ceice vor ocupa aceste stațiuni sunt obligați a deplini cantoratul în toată duminica și sârbătoare în s. biserică; tot așa și la slujbele ce ar veni în parohie pe lângă stolele îndatinate; mai departe a deprinde pruncii în cântările bisericești. Propunerea religiuini și catehizarea cade în sarcina și datorința celor aleși.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni, se-și trimită recursul cu documentele recerute la adresa P. On. D. Adrian P. Deseanu protopresbiter, în Vaskoh; numind tot odată în recurs și școala la care dorește a fi ales: în Cristiorul de jos- sau în Cristiorul de sus-țiarină, având a se prezenta în atare duminică ori sârbătoare în s. biserică de aici.

B. Cristior la 17/30 iulie 1913.

Comitetul parohial.

Cu știrea și învoirea mea: *A. P. Deseanu* ppresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din comuna **Slatina** (Marossalatna) se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Venitele acestui post sunt: 1. Bani gata 600 cor. 2. Venitul pământului învățătoresc 120 cor. 3. Locuință corespunzătoare cerințelor legale și grădina de legume. 4. Spese de conferințe 50 cor. 5. Pentru scripturistică 10 cor. 6. Pentru famulație 12 cor. 7. 10 stângeni de lemne aduse în curtea școlii, din care se va încălzi sala de învățământ și locuința învățătorului. 8. Dela înmormântările cu litergie 2 cor., dela cele simple 1 cor., iar dela parastase 50 fil. Cererea pentru întregirea salarului învățătoresc din partea statului s'a înaintat la vremea sa, dar nu s'a rezolvit în lipsă de învățător.

Alesul va avea să provadă cantoratul și să instrueze școlarii în cântările și ceremonialul bisericesc.

Se notează, că podul deasupra saletor de învățământ se rezervă pentru a păstra în el bucatele fondu-

lui parohial, până se va zidi local pentru acest scop. Reflectanții la acest post se avizează, ca recursurile ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Slatina să le trimită oficiului protopresbiteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte în sfta biserică din comună spre a-și arată desteritatea cantorală.

Din ședința ținută la 7/20 iulie 1913.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protopresbiter, inspector de școale.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Roșia** (Borosrósa) se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala“.

Emolumente: In bani gata 362 cor., 5 șinice grâu, 5 șinice cucuruz, 16 m lemne numai pentru învățător, pentru conferințe 12 cor., scripturistica 6 cor., la olaltă dau 600 cor., Intregirea e în curgere dela stat.

La recourse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedea strana fără alta remunerație.

Recursurile adresate către comitetul parohial din Roșia sunt a se înaintă P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Groși** (Garassa), se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Venitele acestui post sunt: 1. Salar în bani 868 cor. 2. Venitul pământului învățătoresc 100 cor. 3. Stolele cantorale 32 cor. 4. Cvartir și grădină.

Ceice reflectează la acest post se avizează, ca recursurile lor ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Groși să le trimită oficiului ppresbiteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte în sfta biserică de acolo pentru a se arată poporului.

Din ședința dela 7/20 iulie 1913.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protopresbiter, inspector de școale.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Camna** (Kávna) se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala“.

Emolumente: Din cassada epitropiei parohiale suma de 561 cor., locuință și supraedificate, lemne 15 m. și pentru sala de inv., conf. 10 cor. Intregirea de stat e în curgere.

La recourse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedea strana fără alta remunerație.

Recursurile adresate către comitetul parohial de Camna sunt a se înaintă P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezentă în cu-

tare duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala ort. română din **Bálnaca**, protopresbiteratul Peșteșului, se publică concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente:

1. Cvartir liber în edificiul școalei, două chilii, culină, pivniță.

2. Bani gata repartițiați pe popor: 560 cor.

3. Intravilanul școalei prețuit cu: 40 cor.

4. 16 metri de lemne; din acestea se va încălzi și sala de învățământ.

5. Pentru curățitul școalei 24 cor.

6. Ajutorul dela stat, după cum se va acordă.

Doritorii, în termiul concursual, să se prezinte înaintea alegătorilor, spre a fi cunoscuți.

Documentele, ajustate legal, adresate comitetului parohial din Bálnaca, se vor înaintă Prea On. oficiu ppsc al Peșteșului, în termin legal.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 14/27 iulie 1913.

Ioan Onciu

paroh, pres. com. par.

Ioan Botoc

preot, not. adhoc.

In conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter, inspector școlar.

—□—

3—3 gr.

Pentru stațiunea învățătoarea-că din **Tăgădău** se publică concurs cu termin de alegere de **30 zile** dela prima publicare.

Salarul e: 1000 coroane, locuință cu grădină de legume.

Reflectanții au a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare la sf. biserică de acolo pentru a-și arată desteritatea în tipic și'n cântări, iar recursurile adresate comitetului parohial, să le trimită la subscrisul în Feketegyörös.

F. Giriș la 22 iulie v. 1913.

Petru Serbu protopop.

—□—

3—3 gr.

In temeiul dispozițiunei Ven. Consistor eparhial gr. ort. rom. din Arad de dtto 2/15 maiu 1913 Nr. 2399/1913 pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din **Beregsău** devenită vacantă prin moartea părintelui George Bugariu se escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesie pământ arător.

2. Un intravilan de 800□ și un estravilan de 1200□.

3. Stola și birul legal.

4. Eventuala întregire a dotației preoțești din vistieria statului.

De locuință se va îngriji preotul ales, care va suportă și dările după beneficiul său, va îngriji de trebuințele sufletești ale credincioșilor din parohia sa, va catehiză la ambele școale confesionale fără altă remunerațiune dela comuna bis., iar la serviciul divin se va părăndă săptămănal cu parohul celeilalte parohii.

Dela reflectanți se recere ecalificațiune de clasa I. (primă).

Recursurile ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Beregsău sunt a se trimite în terminul legal P. O. Oficiu protopresbiteral

gr. ort. rom. în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) iar recurenții vor avea să se prezenteze cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică din Beregsău pentru a-și arăta desteritatea rituală și omiletică.

Dat din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. din Beregsău ținută la 2/15 ianuarie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopresbiteral.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești dela cl. superioare III—VI a școlii conf. din Zărand, se eserie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare, în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. salar în bani 1000 cor.; 2. cvartir și grădină în natură; 3. pentru scripturistică 20 cor.; 4. pentru conferințe 20 cor. și 5. eventualele venituri cantonale uzuale.

Intregirea salarului, în conformitate cu art. de lege XVI din 1913, se va cere dela stat.

De încălzitul salei de învățământ, se va îngriji comuna bisericească.

Alesul e îndatorat, pe lângă instrucțiunea din școală, a presta cantoralul într-o strană din s. biserică, a instrui tinerimea în cântările bisericesti și a o conduce regulat în dumineci și sârbători, la sfta biserică.

Reflecții la acest post, rugările adresate comitetului par. din Zărand și ajustate cu: 1. extras de botez, 2. diploma de învățator, 3. atestat de apartenență (illetőségi bizonyítvány), dela antistia comunală natală, 4. atestat despre serviciul de până acuma — toate în original, — sunt poștiți a le înainta la oficiul ppsc gr. or. rom. al lenopolei (Borosjenő), având a se prezenta în termenul de sus, în careva duminică sau sârbătoare în s. biserică din Zărand, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului par. gr. or. rom. din Zărand, ținută la 21 iulie (3 august) 1913.

Ioan Varga
președinte

Cornel Papp
notar.

În conțelegere că: *Ioan Georgia* ppbiter, insp. școl. conf.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățator-cantor la școala conf. din Meziad protopresb. Beiușului se eserie concurs cu termen de 30 de zile pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salarul învățătoreșc în bani gata din cassa cultuală din Meziad 370 cor.

2. Venit cantoral — fără stolele uzuale pentru funcțiuni afară de biserică — ca parte întregitoare de salar 50 cor.

3. Intregirea dela stat conform legii din 1907 a fost pusă în curgere, iar pentru viitor se va face rugare conform articolului XVI din 1913.

4. Folosința pământului 36 cor.

5. 20 metri lemne de foc 80 cor.

6. 300 fâcioare 60 cor.

7. Hl. cucuruz 980 în preț de 80 cor.

Locuința în natură 2 chilii, culină și supraedificătele necesare.

Alegândul învățator-cantor este dator a provedea întreaga instrucțiune, și în caz de împedecare a preotului a catehiza, iar ca și cantor a conduce strana și a instrui pe elevii săi la cântări bisericesti conducându-i regulat la sf. biserică la toate serviciile publice.

Rugările ajustate regulamentar sunt a se înainta le termen of. ppbiteral concêrnet.

Pentru comitet.

Dr. V. Fildan adm. ppsc.

—□—

3—3 gr.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești-cantonale dela școala gr. or. rom. elem. din S. Petreasa protopresb. Beiușului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Bis. și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata din cassa cultuală din S. Petreasa suma de 600 cor.

2. Venite cantonale. Stolele uzuale.

3. Spese de 3 conferințe 20 cor.

4. Scripturistică 10 cor.

5. Locuința în natură 2 chilii, culină, cămară și grădină de legumi.

6. Intregirea dela stat este pusă în prospect pentru învățator cvalificat și ales conform art. XXVII din 1907 deci fără alta întervenire se consideră de asigurată și conform articolului XVI 1913.

Reflecții sunt poștiți să-și ajusteze rêcursele adresate comitetului parohial din S. Petreasa pe calea oficiului ppbiteral din Beiuș conform Regulamentului dovedind dacă și-a făcut ori nu stagiul militar.

Alesul este dator a provedea instrucțiunea și în școala de repetiție și să conducă strana provăzând agendele cantonale în și afară de biserică și să conducă elevii săi regulat la biserică în dumineci și sârbători la toate serviciile instruându-i în cant. bis., mai departe fiind preotul-catihet mîrbulent, este îndatorat a catehiza fără remunerațiune.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. V. Fildan* adm. ppbiteral.

—□—

3—3 gr.

Se publică concurs cu termen de 30 zile la postul de capelan temporal pentru parohia de clasa III **Schodol-Lazuri** din prptopoplatul Beiușului pe lângă actualul paroh *Moise Caba* cu următoarele beneficii și respective condițiuni:

1. Jumătate din toate venitele stolare preoțesti fasonate în coala B.

2. Intregirea dela stat din cvota destinată pentru capelani, care i-se va vota ulterior din vistieria statului.

3. De cvartir se va îngriji însuși alesul, deoarece casă parohială nu este.

4. Alesul va fi îndatorat să îplinească toate funcțiunile rituale și să țină catehizațiunea cu elevii dela școalele de orice categorie din parohie.

Recurenții au să se conformeze dispozițiunilor cuprinse în §§ 32 și 33 din Regulamentul pentru parohii.

Comitetul parohial.

Moise Caba
președinte.

Dimitrie Ghierlan
notar.

În conțelegere cu: *Dr. V. Fildan* adm. ppsc.

—□—

3—3

A apărut

◆ **CAZANIA** ◆

cu litere latine în ediția nouă și costă exemplarul legat în pele roșie **Cor. 14.**

De vânzare la:

◆ **LIBRĂRIA DIECEZANĂ, ARAD.** ◆